

Aan: Minister Schouten
Minister Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Uw brief van:
Ons nummer: [REDACTED]
Datum: 02 september 2022
**Betreft: concept-Wijzigingswet SZW-
wetten Caribisch Nederland 2023**

Geachte Minister Schouten,

Het Bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire is de minister erkentelijk voor de uitnodiging zijn standpunt kenbaar te maken inzake de concept-Wijzigingswet SZW-wetten Caribisch Nederland 2023. Onze reactie wensen wij in de bredere context van het achterblijvende sociale voorzieningenniveau te plaatsen.

De voorgestelde wijzigingen gaan naar onze opvatting om (beperkte) reparaties van tekortkomingen die te lang hebben kunnen voortbestaan, met vooral voor burgers in een kwetsbare positie schrijnende gevolgen. De inzet om niet te rechtvaardigen verschillen tussen het sociale zekerheidsstelsel tussen Caribisch en Europees Nederland weg te nemen, juichen wij dan ook toe.

Onzes inziens is de legislatieve terughoudendheid in de praktijk niet in het voordeel van met name de meest kwetsbare burgers in onze bijzondere gemeente uitgevallen. Hetzelfde geldt naar onze beleving evenzeer voor de differentieclausule in de grondwet. De op basis hiervan ontstane c.q. in standgehouden ongelijkheden worden door veel burgers als discriminerend ervaren. Vandaar onze waardering voor het streven het sociale zekerheidsstelsel in ons deel van het land gelijkwaardig te maken aan dat in Europees Nederland.

Dat gezegd hebbende constateren wij dat het onderhavige wetsvoorstel betrekking heeft op slechts een beperkt aantal aspecten. De olifant in de kamer – het ontbreken van een sociaal minimum – blijft helaas onderbelicht. Wellicht is het geen toeval dat in de memorie van toelichting nadrukkelijk gesproken wordt van een *ijkpunt bestaanszekerheid*. Graag zien wij, ter voorkoming van begripsverwarring, verduidelijkt welke invulling u aan termen als 'sociaal minimum', 'bestaansminimum' en 'ijkpunt bestaanszekerheid' geeft.

Verwarrend is het eveneens dat in het regeerakkoord sprake is van de ambitie "Bonaire, Saba en Sint Eustatius een *gelijkwaardig* deel van Nederland te laten zijn" en u in de memorie van toelichting termen gebruikt als 'streven naar gelijkwaardigheid', 'verder richting Europees Nederland' en 'meer gelijkwaardig'. Iets is gelijkwaardig of niet, een beetje gelijkwaardig bestaat niet.

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Postadres: Plasa Reina Wilhelmina I, Kralendijk, Bonaire, N.A. Telefoon: (599-7) 5330. Telefax: (599-7) 8416

Het zo snel als mogelijk realiseren van een gelijkwaardig sociaal zekerheidsstelsel zou het doel moeten zijn. Het gaat daarbij om gelijkheid van de systematiek, dat de invulling (bedragen) verschilt, valt afhankelijk van lokale omstandigheden te billijken. Zo kunnen wij ons heel goed voorstellen dat een sociaal minimum voor Caribisch Nederland hoger ligt dan in Europees Nederland omdat de noodzakelijke kosten van levensonderhoud in de openbare lichamen hoger zijn.

Wij hebben vernomen dat het kabinet heeft besloten de systematiek inzake het sociaal minimum door een onafhankelijke commissie te laten onderzoeken. Mogen wij aannemen dat het aandachtsgebied van de commissie ook Caribisch Nederland omvat? De huidige benadering – het hanteren van een ijkpunt dat nog los van de inflatie tenminste 30% onder een realistisch bestaansminimum ligt - lijkt ons niet verdedigbaar. Dat geldt ook voor het door het kabinet gekozen zogeheten tweesporenbeleid.

Bij het vaststellen van het ijkpunt heeft het kabinet een voorschot genomen op toekomstige kostenverlagingen. Zolang deze niet zijn gerealiseerd (tot nu verloopt het proces buitengewoon stroperig) zit er een aanzienlijke kloof tussen het (theoretische) ijkpunt en de werkelijkheid. Een eerlijker systeem is het als het sociaal minimum meestijgt of mee daalt met de werkelijke verhouding tussen inkomen en kosten van levensonderhoud. Als we het – zoals in de memorie van toelichting – over prikkels hebben: een dergelijke systematiek zou voor de rijksoverheid een stimulans zijn om beoogde kostenverlagingen met een grotere voortvarendheid door te voeren.

Ten aanzien van de verdubbeling van de kinderbijslag voor ouders van zorg intensieve kinderen, stelt u deze conform de situatie in Europees Nederland aan te passen. Uit de concept-wijzigingswet maken wij echter op dat u er van afziet de in Europees Nederland beschikbare 'extra kinderbijslag' in de vorm van een jaarlijks bedrag van toepassing te verklaren voor Caribisch Nederland. Wij zijn benieuwd naar uw argumentatie om deze ongelijkheid te laten voortbestaan.

Zo zien wij nog een andere, niet te verklaren die eigenlijk nooit had mogen ontstaan, maar in elk geval via de onderhavige wetswijziging weggenomen dient te worden zodat onderstandsgerechtigden op de BES-eilanden conform de bijstand in Europees Nederland ook in aanmerking komen voor vakantietoeslag/-geld.

Wat de in de wijzigingswet voorgestelde maatregelen betreft, kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat deze grosso modo financieel voordelig voor de rijksoverheid uitpakken, terwijl het bedrijfsleven met hogere lasten en extra administratie wordt geconfronteerd.

Voor een meer inhoudelijke reactie verwijzen wij u naar de reactie van de Centraal Dialoog. U mag ervan uitgaan dat het Bestuurscollege het commentaar van de Centraal Dialoog volledig deelt. In het verlengde daarvan doen wij nogmaals een dringend oproep aan het kabinet meer vaart te maken met het vaststellen van een gelijkwaardig en dus realistisch sociaal minimum en in overleg met ons c.q. de Centraal Dialoog te bepalen in welk tempo welke stappen gezet dienen te worden, al dan niet in samenhang met flankerend beleid.

Streven naar het pas in 2025 bereiken van een nogal schraal ijkpunt is niet in lijn met de motivering voor de staatkundige hervorming van 10-10-10. Als Bestuurscollege hebben wij dan ook het initiatief van consumentenbond Unkobon begrijpen. Wij spreken de wens uit dat het niet tot een juridische procedure hoeft te komen.

Een euvel waarop de Commissie Spies reeds in 2015 heeft gewezen, is het gebrek aan coördinatie. Hoewel hieraan de afgelopen jaar veel woorden zijn gewijd, bestaat er nog altijd

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Postadres: Plasa Reina Wilhelmina I, Kralendijk, Bonaire, N.A. Telefoon: (599-7) 5330. Telefax: (599-7) 8416

veel ruimte voor verbetering. De Wijzigingswet SZW-wetten Caribisch Nederland 2023 onderstreept dat. Het is lovenswaardig dat omwille van de samenhang verschillende maatregelen zijn gebundeld, maar naar onze opvatting blijft er sprake van een versnipperde aanpak.

Wij doen u daarom de suggestie een inventarisatie te maken van alle verschillen in wet- en regelgeving tussen het Europees en het Caribisch deel van het land om vervolgens op basis van urgentie prioriteiten te stellen en deze in een tijdpad te plaatsen.

Tenslotte: Bestaanszekerheid wordt door meer aspecten dan een goed functionerend sociaal voorzieningenniveau alleen bepaald. Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen' zou het voor de hand liggen dat het kabinet zich- in samenspraak met het openbaar lichaam – actiever zou inspannen om de eilandelijke economie te versterken zodat minder burgers afhankelijk worden van sociale vangnetten.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid het vorenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Postadres: Plasa Reina Wilhelmina I, Kralendijk, Bonaire, N.A. Telefoon: (599-7) 5330. Telefax: (599-7) 8416